

TIMPUL SENIORILOR

PUBLICAȚIE A UNIVERSITĂȚII VÂRSTEI A TREIA

ANUL V, NR 10/2024

GALAȚI - OCTOMBRIE 2024

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor șef	Angela Ribinciuc
Redactor șef adjunct	Bonica Voinescu
Redactor	Mioara Ardieleanu
Redactor	Marin Mihai
Editorialist	Violeta Pușcașu
Tehnoredactor	Ioana Cioroi

ISSN 2810 – 4285 ISSN-L 2810 – 4285

Adresa:
Galați, str. Domnească nr. 47, cod poștal 800008

Contact:
Tel. 0744.701.141
e-mail: angela.ribinciuc@ugal.ro

Tipar executat la:
Galati University Press
gup.ugal.ro

Membrii fondatori

Violeta Pușcașu
Bonica Voinescu
Mioara Ardieleanu
Ioana Cioroi
Marin Mihai

COLABORATORI

Luminița Corduneanu, Marian Enache, Rodica Cernea, Doinița Tudorica, Tossy Isofache, Paul Iulius Negoită, Ion Zimbru, Gabriel N. Gherbăluță, Teodor Parapiru, Cezarina Adamescu, Luminița Potîrniche, Ion Avram, Daniela Gumann, Daniela Lăcrămioara Capotă, Neta Muscă-Ionică, Georgeta Muscă-Oană, Dumitru Ștefănescu - ȘTEF, Radu Moțoc, Violeta Ionescu, Coca Coralia Drăgan, Ioan Gh. Tofan, Camelia Toporaș, Marin Mihai, Maria-Elena Costan, Tania Nicolescu, Gabriela Neguțu, Aurel Cârlig, Marian Dima, Lucica Țigănuș Meleacă, Eufrosinia Cojocaru

CUPRINS

Editorial

Violeta Pușcașu (p. 3);

Arta de a trăi frumos

Angela Ribinciuc (p. 6);

File de viață

Luminița Corduneanu (p. 9);

Marian Enache (p. 11);

Rodica Cernea (p. 12);

Pasiuni

Doinița Tudorica (p. 15);

Tossy Isofache (p. 16);

Pagini culturale

Paul Iulius Negoită (p. 19);

Ion Zimbru (p. 20);

Gabriel N. Gherbăluță (p. 23);

Teodor Parapiru (p. 26);

Cezarina Adamescu (p. 30);

Luminița Potîrniche (p. 34);

Ion Avram (p. 38);

Daniela Gumann (p. 46);

Daniela Lăcrămioara Capotă (p. 48);

Neta Muscă-Ionică (p. 51);

Georgeta Muscă-Oană (p. 53);

Dumitru Ștefănescu - ȘTEF (p. 57);

Radu Moțoc (p. 61);

Violeta Ionescu (p. 67);

Știați că?

Coca Coralia Drăgan (p. 72);

Galati, ieri și azi

Ioan Gh. Tofan (p. 75);

Camelia Toporaș (p. 80);

Din activitățile studenților seniori

Marin Mihai (p. 86, 89);

Seniori fără frontiere

Maria-Elena Costan (p. 94);

Unde fugim de acasă?

Marin Mihai (p. 98, 102);

Tania Nicolescu (p. 105);

Gabriela Neguțu (p. 119);

Creații

Aurel Cârlig (p. 126);

Marian Dima (p. 129);

Lucica Țigănuș Meleacă (p. 130);

Coca Coralia Drăgan (p. 133);

Marian Enache (p. 135);

Eufrosinia Cojocaru (p. 137);

Mioara Ardieleanu (p. 139, 140).

Foto Coperta I și IV: Bogdan Nistor

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate. Redacția revistei își rezervă dreptul de a selecta materialele trimise pentru a fi publicate și de a exclude textele care fac referiri discriminatorii, nu sunt argumentate, sau nu păstrează o tonalitate decentă, mai ales pentru temele cu iz politic, social și religios.

EDITORIAL

Prof. univ. dr. Violeta Pușcașu

Reflecții de octombrie

Se spune că românii s-au născut poeți. Iar dacă îi privim mai atent, mai ales toamna, mulți dintre noi par să fie și adevărați artiști ai borcanelor, în care se revelează o pregnantă latură filosofică. Legată de pusul murăturilor. Cu această ocazie, actul pregătirii conservelor, o practică atât de banală și de răspândită, se dezvăluie ca un proces complex, plin de sensuri ascunse și întrebări existențiale. Căci ce este o gogonea, dacă nu un *memento mori* al verii transformat într-un simbol al speranței pentru iarna ce vine?

Așadar, dacă e octombrie, e despre murături.

Într-o lume plină de gadgeturi, aplicații și tendințe care se schimbă de la o zi la alta, bunicile care încă mai pun murături sunt un fel de bastion al stabilității tradițiilor pe plaiurile mioritice.

Primul semn că „mamaia” a intrat pe modul „conserve pentru iarnă” sunt tonele de legume care invadează bucătăria începând cam de prin septembrie și până pe final de octombrie. Gogonele, castraveți, conopidă, morcovi și nelipsit strategicul hrean – așezate pe masă, ca înaintea unei bătălii importante – sunt gata de sacrificiul suprem. Nu vă faceți iluzii, însă, etapele exacte din fiecare bucătărie nu sunt descifrate complet nici măcar de Google.

Oricum, totul are aer de procesualitate sacră, cu reguli stricte și caracter de ceremonie. Fiecare bunică gospodină are propriile „vrăji” pentru murături. Unele adaugă frunze de vișin pentru crocanță, altele invocă puterea usturoiului împotriva bacteriilor răzvrătite. Dar toate sunt de acord că, dacă nu urmezi tradiția cu strictețe, murăturile fie „se fleșcăie,” fie se acresc mai tare decât e cazul.

Borcanele sunt spălate, sterilizate, lustruite. Vor fi protagonistele primului duel cu vecina de la parter – „ale cui arată mai bine”! Doar v-am spus deja că aici e vorba inclusiv de „arte frumoase”. Deocamdată duelul e numai imaginar, miza ascunsă fiind confruntarea reală, de Crăciun, cu murăturile cuscrei.

Se procedează la înșurubarea capacelor, la etichetare și la CTC-ul final. Toată această epopee ajunge la apogeu când borcanele sunt așezate în bașcă, debara, beci sau cămară. Iar de sărbători, când deschizi un borcan de castraveci care sfârâie la atingere, îți dai seama că, da, bunica e un geniu al murăturilor.

Totuși, de la an la an, aceste ritualuri de toamnă par să se împutineze și probabil că în cursul vieții noastre s-ar putea să asistăm la diminuarea până spre dispariție a instituției numite „bunica care pune murături”. Argumentele sunt fie de ordin pecuniar („s-au scumpit toate, maică”), fie legate de „consumatorul final” care e tot mai departe, uneori la mii de kilometri distanță.

În fața acestei schimbări de paradigmă, fiecare se va re poziționa după puteri. Unii vor renunța treptat la murături, alții le vor cumpăra de-a gata, în timp ce câțiva, tot mai puțini probabil, vor încerca totuși să ducă arta mai departe. Însă pentru asta e imperios nevoie de o bunică...

&

Nu sunt neapărat o nostalgică, dar dacă e ceva ce mi-ar plăcea să se „conserve” din istoria toamnelor românești aceasta ar fi arta conservelor de octombrie. Asta poate și pentru că, deși complicată, când ajungi să o stăpânești, descoperi în ea un adevăr simplu: oricât de multe murături am pune, tot se termină prea repede.

ARTA de a TRĂI frumos

Cât și cum ne adaptăm

Angela Ribinciuc

De câteva zile îmi stăruie în minte un gând: în viață, pentru a putea merge mai departe și pentru a face față tuturor situațiilor dificile, soluția este **să ne adaptăm**.

Din păcate, nimeni nu ne învață la școală sau în familie, cât de ample sunt conotațiile pe care le presupune această adaptabilitate. La urma urmelor, dacă am ști ce ne așteaptă, poate că nu am mai porni în viață cu atât de mult entuziasm...

Într-o lume rapidă, dinamică și adesea imprevizibilă, adaptabilitatea este necesară nu doar pentru a putea supraviețui, ci pentru a putea răspunde cât putem de bine și de eficient provocărilor și situațiilor în care suntem protagoniști.

Să ne oprim puțin asupra acestei noțiuni și să vedem cum putem, fiecare, să ne creștem capacitatea de adaptare, cum putem ține pasul cu vremurile, astfel încât să nu fim depășiți de situații sau de evenimentele majore, care contează.

Cel mai mare inamic poate fi propria noastră minte: dacă ea ne spune „nu voi putea face față”, „e prea greu, nu am atâtea resurse”, „eu nu mă pot schimba” - suntem pierduți din start. Sau, viceversa, ne poate fi cel mai bun aliat: dacă pornim de la premisa că vom putea să

găsim soluții, ajustându-ne așteptările, schimbând perspectiva sau modul de abordare a problemelor, vom vedea cât de bine ne prinde flexibilitatea în gândire.

Dacă nu știm, și e firesc să nu știm multe lucruri, nimic nu ne împiedică să învățăm, să căutăm, să întrebăm. Dorința și abilitatea de a învăța continuu, de a deprinde noi informații și abilități sunt esențiale în procesul de adaptabilitate.

Auzim adesea vorbindu-se despre reziliența materialelor, care caracterizează comportarea acestora la solicitările prin șoc, însă și oamenii au reziliență: cu cât ne putem reveni mai repede după ce am suferit un șoc, cu atât putem spune că avem o mai bună reziliență și, implicit, o capacitate mai mare de a ne adapta.

Nu o dată, suntem puși în situația de a lua unele decizii sau de a acționa în condițiile în care nu avem suficiente informații, când situațiile sunt nesigure, și totuși, nimeni nu ne așteaptă până când vom fi pregătiți. Astfel învățăm, pe propria piele și cu un preț adesea foarte mare, cum să gestionăm incertitudinea.

Dacă facem o asociere între personalitatea noastră și pietrele din albia unui râu, putem spune că șlefuirea personalității o determină provocările și incertitudinile cărora trebuie în mod constant să le facem față. În momentele de incertitudine suntem nevoiți să ne confruntăm cu fricile noastre, cu limitele pe care singuri ni le-am proiectat și avem două soluții: să ne lăsăm învinși de ele sau să le depășim.

Fac o paranteză pentru o mărturisire: eram adolescentă și abia descoperisem cărțile lui Octavian Paler, care mă fascinau, când am avut un vis pe care, inițial, nu l-am înțeles. Se făcea că, privindu-mă în oglindă, într-o dimineață am văzut scris, cu litere de mână, un bilețel - așezat parcă anume să-mi atragă atenția - cu următoarele cuvinte: „**Învins de propria ta limită**”. Ani la rând m-am gândit la aceste cuvinte și am făcut tot ce mi-a stat în putință să nu mă las învinsă... de propria mea limită. Încă am momente (cum

este cel de acum) când îmi revine în minte mesajul și mă întreb dacă nu cumva, în ciuda strădaniei de o viață, în cele din urmă tot rămânem încorsetați - poate nu neapărat învinși - de propriile noastre limite. Important cred că este să facem tot ce putem pentru a împinge aceste limite cât mai departe cu putință...

Revenind la adaptabilitate, fiecare confruntare interioară și fiecare prilej de introspecție ne ajută să ne dezvoltăm și să devenim mai siguri pe propriile noastre puteri. Rezultatul cel mai important din confruntarea cu incertitudinea este dezvoltarea abilității de a trăi în prezent.

Vedem în fiecare zi cum persoanele cu o bună capacitate de adaptabilitate nu renunță ușor, au o mai bună toleranță la stres, o motivație mai puternică și o atitudine pozitivă în fața oricărei provocări.

A ne adapta înseamnă, înainte de toate, să ne ridicăm după fiecare cădere, să învățăm lecțiile necesare pentru a putea merge mai departe, spre lucruri mai bune și spre împliniri mai mari. Să ne schimbăm, puțin câte puțin, când acest lucru se impune, devenind cea mai bună versiune a noastră.

În loc de încheiere voi aminti câteva cuvinte ce îi aparțin maestrului budiștilor tibetani, Dalai Lama: „**Deschide-ți brațele către schimbare, dar nu-ți pierde valorile**”. Pentru că atât schimbarea, cât și adaptabilitatea trebuie să aibă limitele lor.

FILE de VIATĂ

Că de nu ar fi nu s-ar povesti

Luminița Corduneanu

Cu cât trece timpul peste mine, cu atât știu mai bine că nu știu nimic.

Sunt o barcă goală la dispoziția mării. Pictate de Van Gogh ori de vreun anonim, bărci la mila mării suntem toți.

Nu că am fi niște oropsiți ai sorții, dar habar nu am cum funcționează asta. Am lăsat din mână hățurile acestei năvălaşe bărci, fiindcă am înțeles că nu pot fi stăpână pe nimic. Condiția mea de „om” e prea puțin pentru așa imensitate.

Am făcut tot ce am putut mai bine, am fost crescută cu bun-simț și cu frică de Dumnezeu. Frica aia bună care te face să nu furi, să nu înșeli, să nu aduci supărare nimănui. Frica aia care te face să pici pe ultimul loc în fața tuturor. Cu voia ta.

Am văzut la mama cum mânca dintr-o găină tot ce nu mâncam noi. Zicea că-i place, am și crezut-o o vreme, deși nu înțelegeam cum poți să sugi ceva din gâtul ăla care-i numai oase ori din coștioroaba lată și goală de carne. Apoi am înțeles. Cine altcineva să mănânce alea, dacă nu ea?

M-a croit pe mine viața tot așa. A tăiat în mine drept, așa cum buna mea dragă își croia șorțul cu o foarfecă mare și neagră: harști, harști, harști și ceasul de pe masă ticăia liniște pentru mai târziu.

Încerc acum să-mi pun vele albe bărcii mele. Poate prind vânt bun, poate, în sfârșit, nu mai simt deriva și gândul că plutesc spre nimic se va duce pe pustii și pe codri.

Caut și eu un țărșm în care să-mi arunc ancora grea. Nu să mă odihnesc de lume, ci să mă odihnesc de mine. Fiindcă atât de mult am greșit, atât de insistentă am fost în greșelile mele, încât nu știu dacă o să mă pot vreodată ierta. Deși eu în numele iubirii am greșit, copil prostuț ce-am fost...

M-am dus acum cu jalba în proțap să îmi împart avutul. Se cer bani grei la tribunal și martori. Un judecător cu robă neagră ca foafeca bunicii va hotărî ce „cotă-parte” mi se cuvine din acareturi. Un martor va jura pe Biblie că va spune pentru mine adevărul: Da, ea și-a crescut copiii așa cum se cuvine.

Undeva, în sala de judecată pe ultimul rând, pitit printre oameni, va plânge Dumnezeu cu tinerețea mea, precum capul Sfântului Apostol Ioan, pe tavă. N-o să-L vadă nimeni decât eu.

Nu știu spre ce, nu știu nici cum, nu știu nici cât va dura. Plutirea, tărmul și viața.

Bărcuța mea goală e plină de mine. Asta e singura mea speranță. O să-i fac vele albe cu fir de suflet bun. Așa cum am fost, așa o să rămân. E singura promisiune pe care mi-o pot face, înainte să mă înghită iar albastrul.

Albastrul vieții pe care îmi este îngăduit, încă, să plutesc.

Tic-tac, tic-tac, tic-tac...

O pâine. O bucată de pâine. Știu o poveste spusă de vecinul meu, moș Costache, cel cu mustățile răsucite și cu o voce răgușită, baritonală. Cum un neamț, în timpul războiului, în retragere în munții Tatra i-a oferit ceasul de aur de la mână pentru o bucată de pâine.

Dar povestea nu e aceasta. Povestea este că această pâine mi-a fost dăruită ieri. Era caldă. De-abia scoasă din cuptor. Pentru că acolo, Acasă, mai sunt oameni care coc pâine în cuptor și dăruiesc.

Pentru că probabil știu ce înseamnă să vii Acasă și să nu te mai aștepte Mama. Să vii cu sufletul rupt, că nu te mai așteaptă nimeni, să pleci la fel, fără să te mai îmbrățișeze cu dragoste nețărnută Mama, să iasă în poartă la plecare și să îți facă semn cu mâna și să te urmărească cu privirea până urci cu mașina către Ștefăniță.

Finii părinților mei, Gherghina și Neculai, sunt cei care mi-au dăruit pâinea pentru că știu că îmi place. Probabil, să simt că am primit, ca altădată, ceva de Acasă. Iar fina iese mereu în poartă și se uită după mine, așa cum se uita Mama mea când plecam, cu ochii în lacrimi.

Am împărțit pâinea cu copiii, Acasă, la oraș, ca pe o anafură.

În crisalida destinului se înfiripă un condei, un condei cu totul și cu totul special, condeiul timpului.

Ajuns la maturitate se desprinde din gogașa în care s-a născut și cade lin, nevrând a se stabili pe undeva.

O cădere total dezordonată, dar cu toată această dezordine reușește să creioneze vag un desen.

Îl privesc cu mare atenție, ce spun eu, cu mare atenție, cu toată atenția de care sunt capabilă în acest stadiu al creației!

Sunt EU, mă recunosc, nu trebuie să-mi explice nimeni să înțeleg acest straniu desen, doar că sunt nemulțumită oarecum de ceea ce mi se așterne sub privire!

Pot eu, o simplă imagine palidă, nici măcar terminată, să mă împotrivesc? Pot eu să dictez Creatorului cum îmi doresc a fi?

Hei, destinule, ajută-mă, te rog, dacă nu răspunzi la rugămintele, îți ordon!

Fii mai blând cu o biată creatură ce stă la început de viață, în vârf de condei!

Tu ești cel care m-ai creionat, este drept, dar ține cont și de dorințele mele, eu le voi trăi, le vreau așa cum îmi doresc, nu cum îți dorești!

M-am îmbătat cu viața deja, simt, chiar

dacă uneori o voi disprețui (sunt convinsă), dar cel mai adesea o voi iubi. Nu e nimic rușinos în a-ți iubi viața, ai doar una (oare?), sau așa cred, eu doar una cunosc, știi tu, destinule, dacă mai există cumva o altă viață pe undeva? Voi putea să o (le) găsesc cândva?

Și visele, visele pentru ce mi le-ai dăruit? Crezi cumva că pot renunța la ele? Nu, oricât de haotice sunt, oricât de irealizabile par uneori, nu pot renunța nici măcar la o frântură de vis!

Orizontul, această ambuscadă a cerului, oricât de apropiat sau depărtat mi se pare uneori, își arde fiecare dimineață însângărată învâpăind faldurile întunecate ale nopții, dându-mi încă o zi de viață!

Cum să nu-ți iubești fiecare clipă trăită aici pe acest pământ, cum?

De ce viața trebuie să se sfârșească, de ce? De ce torentul vieții trebuie să se oprească exact la pragul pe care moartea ți-l scoate în cale și nu-l poți depăși așa cum își depășește unele obstacole pe care tu, tu desfrânat destin, i-l mai arunci uneori în cale?

Arogant cu cei cutezători, dar plin de milă cu cei neștiutori, tu, tu, destinule, sfidezi oarecum însăși viața!

Ai grijă, cu mine nu te poți juca, eu nu sunt tu!

Din greșeală sau din neatenție m-ai născut o aprigă leoaică. Știi doar că nu accept nici când să fiu pe locul doi și pentru asta doar tu ești vinovat, dar îmi place așa cum sunt, chiar dacă uneori e o grea povară să îți dorești a fi totdeauna lider!

Vreau să știu tot ce mă așteaptă în această viață sau în toate viețile pe care tu, Creatorule, mi le-ai dăruit.

Îmi place și studiez cu atenție numerologia, cred în această știință, cred în structura perfectă și inegalabilă a frumuseții și perfecțiunii numerelor. De ce nu aș putea crede că această deosebită știință îmi va putea arăta ce așteptări să am de la viață?

Ei bine, cred că am trișat puțin și mi-am adaptat răspunsul care mă satisface în cea mai mare măsură. Sunt atât de mulți cei care au încercat să explice această știință a numerelor, de aceea citesc aproape tot ce apare sau a apărut de-a lungul timpului la acest capitol.

Conform numerologiei poți calcula câte vieți ai de trăit folosindu-te de cifrele zilei de naștere. Tot conform acestui rezultat, cunoscut ca fiind „calea vieții” sau „număr maestru”, îți poți dezvălui personalitatea, obiectivele, iar pentru cei inițiați chiar viitorul!

Calea vieții mele este 1 ($11+08+1953=1$) Fatidica cifră 1 care mă însoțește totdeauna.

„În numerologie, Numărul căii vieții tale este singura cifră în care data nașterii tale (atunci când se adună) este consolidată”, spune Tracee Dunblazier, un învățător spiritual și autor al Conquer Your Karmic Relationships. Potrivit profesorului de dezvoltare intuitivă, medie și spirituală Alison Shine, acest număr reprezintă câte vieți ai trăit și scopul vieții tale actuale.

„Numărul unu reprezintă noi începuturi, potrivit consilierului psihic și spiritual Davida Rappaport. Sunteți independent, orientat spre obiective și inovator, spune Shine, dar vă puteți lupta cu îndoieli” (adevărat).

După alți învățați aș trăi deja a noua viață și ultima pe această lume. Chiar dacă se spune că în această ultimă viață am acumulat suficient și mi-am răscumpărat cumva toate păcatele, iar desprinderea și trecerea în etapa următoare va fi simplă, eu spun NU, acestei treceri!

Orice și oricât m-ar învăța numerologia, intuiția îmi spune că trebuie SĂ IUBESC!

Să iubesc TOTUL la cel mai înalt grad.

Mă las surprinsă în fiecare zi, în fiecare clipă a vieții, indiferent care ar fi ea, prima sau a noua, de taina care se ascunde în fiecare lucru sau fenomen, mărunț sau grandios!

Știu că nu voi reuși decât în foarte mică măsură să descifrez taina vieții, dar e mai bine așa.

Dacă aș cunoaște totul sunt convinsă că i-ar dispărea farmecul și poate din plictiseală nu mi-aș mai dori să trăiesc!

În astă noapte am urmărit un film care mi-a reconfirmat pentru a nu știu câta oară că primordială în viața este IUBIREA! (<https://filmepentrutoti.live/ce-que-le-jour-doit-a-la-nuit-2012>).

Păcat că noi oamenii nu știm să profităm de acest mare dar al vieții și-l risipim zadarnic, ba, prin acțiunile noastre voite sau nu, îl risipim adeseori și pe cel al semenilor noștri.

Mă las așadar sub minunata vrajă a iubirii (sub toate aspectele ei) pentru a mulțumi Creatorului pentru darul primit - VIAȚA!

PASIUNI

Creații hand-made

Doinița Tudorica

PAGINI

de

CULTURĂ

RECENZIE DE CARTE

Poezie, cântec și... iubire

Paul Julius Negoită

Membru al Uniunii Scriitorilor din România

Romanul „**Poezie, cântec și... iubire**” este o construcție care se ridică și se reazemă pe suflul autorului. Aurel Cârlig înalță cuvinte, le rostuește astfel încât să-i asculte gândurile și ridică pe ele un edificiu amplu, un dar de 450 de pagini oferit cititorului.

Este un imn al iubirii care curge prin diferite albi direct la suflet.

Cartea e un refugiu din lumea plată în dulcea viață a dragostei și visării, din lumea aparanelor în adâncimea ființei. Firul roșu care unește paginile este iubirea.

Versul sau proza sunt totuna sub aspectul trăirii. Sunt construite astfel încât iubirea să primească litere, silabe, armonie, viață.

Dincolo de pofta de a scrie, Aurel Cârlig simte nevoia mărturisirii. Vrea ca cel ce se încumetă să citească volumul să se bucure împreună cu el și să simtă pedagogia iubirii.

Sunt autori care scriu pentru a hrăni angoase, pentru a da fior, pentru a pune între rânduri toată nebunia zilei pe care nu o pot duce la capăt decât prin imaginație.

Aurel Cârlig scrie pentru a dăruia din ceea ce a simțit și simte. Cititorul este introdus în camera păcii, a căldurii sufletești și a dragostei.

Cartea este un aliment al cititorului care, asemenea autorului, simte nevoia să trăiască în lumea valorilor reale.

Cu inteligența-i nativă, cultura profundă și viața așezată, Aurel Cârlig își satisface în acest volum amplu plăcerea de a scrie.

Fragmentele, fie narațiuni, fie dialog, fie poezie, au în ele aroma unei vieți trăite frumos.

Merită gustul acestor pagini, merită să fie răsfoite în clipe de tihnă, la umbra lămpii de seară.

Poezii

Ion Zimbru

Membru al Uniunii Scriitorilor din România

Elegie la Nordul Moldovei de Sud (o stradivarius)

Stau acum, stau aici, în Moldova de Nord,
unde sunt numai ape impare –
n-am uitat să mă-ntorc, n-am uitat să mă mir:
jur pe Sfeșnicul meu de onoare!

Și mă duc la fântâni... și mă văd alt ceva
în oglinzile lor tăcătoare –
văd și stele-n mulțimi, tremurând... fără soț:
jur pe Candela mea de onoare!

Nu întreb... nu răspund... este limpede-n tot
și în pricina mea-ntâmplătoare
pe ist bulgăr de lut, supra cerul adânc:
jur pe Strigătul meu de onoare!

Cum e apa în ciuturi, aici, lângă drum
și sub sălcii de mult plângătoare
nu-i nimica mai scump și nimica mai sfânt:
jur pe Îngerul meu de onoare!

Gata, plec de aici... printre oameni de rând,
mă opresc și mă șterg pe picioare –
ce intrare la timp, într-un loc fără timp:
jur pe Stingerea mea de onoare!

Și cu tot cu fântâni... și cu sete... cu tot
ce avem de-ntâmpat, fiecare,
ne urcăm... și scâncim într-altfel de-nceput:
jur pe Nașterea mea de onoare!

DOI SINGURI (dincolo de vreme și timp)

Doi singuri frumoși: un salcâm și-o salcâmă
se duc să se umple cu păsări și floare –
aici nu mai sunt nici miresme, nici triluri,
nici milă, nici ploaie, nici dor, nici răbdare!

Se duc mai încolo, cu mult mai încolo
decât ce înseamnă departe, departe –
n-au timp să mai vadă, n-au timp să mai știe
cum piere pădurea, cum cântecul arde!

Doi singuri și triști înspre unde nu-i urmă
de om-ferăstrău, om-cuțit, om-secure –
n-au vreme să freamăte-n crengi fără cuiburi,
n-au timp să aștepte-n deșert și să-ndure!

N-au vreme și timp de pierdut printre oameni,
să-și sângere umbra prin flăcări și șperle –
se duc să-nflorească pe alte tărâmurii,
se duc să se-ncarce cu vrăbii și mierle!

S-aud ferăstraie, securi și cuțite
cum urlă, distrug, fac prăpăd și sfărâmă –
fugiți, nu vă-ntoarceți... doar astfel rămâneți
doi singuri în veci: un salcâm și-o salcâmă!

Elegie la Sudul Moldovei de Nord

(încă o stradivarius)

Și-am venit să te-aud, să te văd, să te-nvăț,
ca pe-o carte cu literă mare...
și apoi să mă ierți că nu pot să te-nving:
jur pe Lacrima mea de onoare!

Am venit până-n Sudul Moldovei de Nord,
pân-aici, unde toate sunt pare,
unde totu-i multiplu de doi.. ă, hă, hă...:
jur pe Fulgerul meu de onoare!

Sărut mâinile, doamnă... acum e acum
și aici e aici... mi se pare
c-am să am ce-nvăța și că n-am să termin:
jur pe Liniștea mea de onoare!

Și nu ai ce să-mi dai drept răsplată că am
dor și sete de tine... oricare
ar vrea să te știe, să vină cu plângeri:
jur pe Inima mea de onoare!

Chiar acum e acum... chiar aici e aici...
adâncimea ta goală mă doare...
și plâng... și să-nceapă cu toții să plângă:
jur pe Sufletul meu de onoare!

Am venit să te-nvăț, am venit să mă mir:
ce fântână cu literă mare!...
să te umplu cu lacrimi și-apoi să te beau:
jur pe Dragostea mea de onoare!

DECLARAȚIE de PAPĂ

(psalm cvasi/bulevardier despre papă)

Când eram un papă-lapte repetent la toate cele,
mă iubeai ca o nebună și erai foarte atentă
cu principiile tale și cu mofturile mele –
nu credeai că eu, vreodată, am s-ajung un papă-mentă!

Când eram un papă-carne, priceput la vânătoare
de aptere și de ptere, de urâte și frumoase,
mă iubeai fără escală, mă spuneai la fiecare –
nu credeai că eu, vreodată, am s-ajung un papă-oase!

Când eram un papă-ouă din găina mamei tale
și-o vedeam plină de milă, cum te-njură și te-ndoaie,
mă iubeai până la moarte și mă fugăreai pe vale –
nu credeai că eu, vreodată, am s-ajung un papă-paie!

Când eram un papă-apă, papă-foc, papă-cenușă,
papă-dude, papă-mure, chiar și papă-mătăciune –
mă iubeai ca o bacantă, erai foarte jucăușă:
floarea-soarelui răsare... floarea soarelui-apune...!

Acum sunt papă-lumină, papă-noapte, papă-sfinte –
mă iubești ca o străină care papă-păsărică!
Dacă pui papă pe lângă lună, moarte și cuvinte,
n-am să cred că tu, vreodată, ai s-ajungi o papă-frică!

UN BILET DE TREN ȘI O CARTE DE RUGĂCIUNI

Demult... ACUM, acolo, în grădină,/ atent la Tot, atent și la Nimic,
văz duhul Mamei și văz duhul Tatei,/ îngenunchez cu sufletul și zic:
văzduhul Mamei și văzduhul Tatei/ - două altare vii într-un altar –
leagănă psalmi cu aripi și adună/ de scris și de citit, să am habar,
să mă întorc mai deseori acasă,/ cu tot ce am, cu tot ce n-am avut,
cu ochii mari de dor și admirare,/ cu trenul care (încă) n-a trecut!

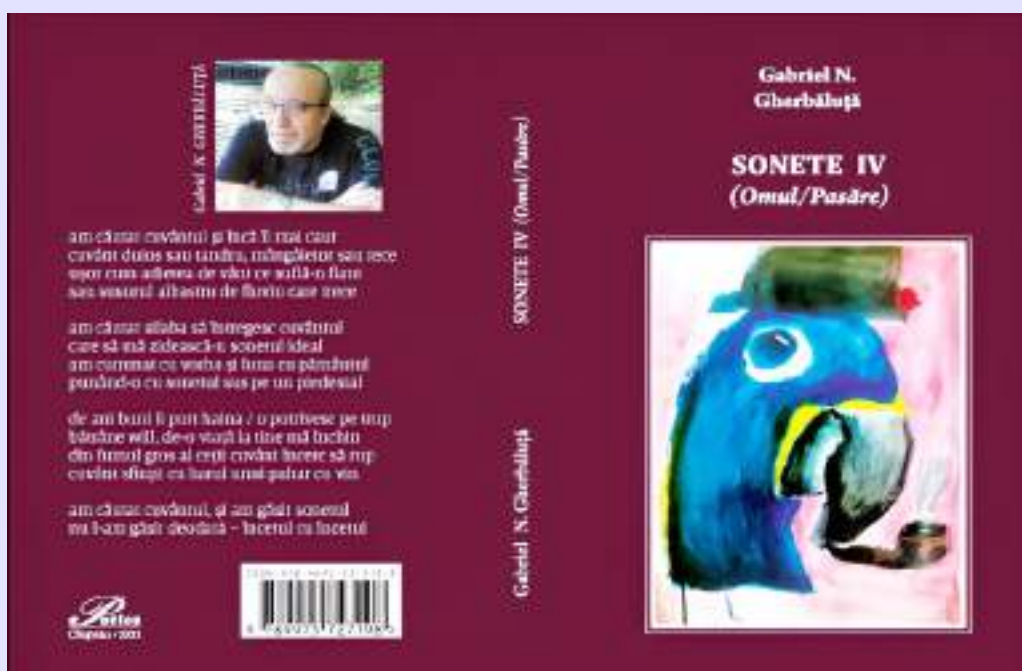
Ei mi-au luat bilet pe toată viața,/ loc rezervat la geam, clasa întâi,
să-i văd pe deal, cu sapa și lopata,/ cum desenează ultimul „rămâi”,
cum desenează pâine pe zăpodii.../ cum sprijină biserica din sat,
să nu se sfarme ziduri și credință,/ și sfinții să nu cadă în păcat,
și cum se duc încet (pe) la morminte,/ să știe dacă, unde, ce și cum
s-a petrecut și (încă) se petrece/ cu mort și praf și pulbere și scrum!

Acum... DEMULT, acolo, în ogradă,/ îngenunchez cu sufletul și zic:
dați-mi iertare, dați-mi și osândă.../ îmi pare mică raza la covrig,
și Aria lubirii mi se pare/ puțină, tristă, searbădă, prea-n scurt
ca să mai cer lumină de la orbul/ alienat și strigător la surd,
și Aria tăcerii se destramă.../ pun Totu-n carte și pun cartea-n plic –
mă dor genunchii, mă apasă cerul,/ mă pregătesc de Marele Nimic!

Acolo... în ogradă și-n grădină/ cu Tot și cu Nimic, demult... ACUM,
icoana Mamei și icoana Tatei/ stau singure, la margine de drum:
o Mamă purtătoare de iubire/ și-un Tată purtător de biruinți –
opinci, casâncă, bertă și pestelcă,/ trudă și lacrimi fără de arginți –
aceasta-i bătaura părintească:/ lutul din ce-i și lutul din ce-a fost
biletul meu înspre COPILĂRIE.../ în rest, pe dinafară, pe de rost!

Un dus-întors, o arie înaltă:/ punct zero și Sfințit de buni, ne-buni –
acesta-i Locul meu de Închinare,/ aceasta-i Cartea mea de Rugăciuni!

Gabriel N. Gherbăluță

Sonete

Din volumul **SONETE IV (Omul/Pasăre)**
publicat la Editura Pontos din Chișinău, în 2023

sonetul păsării închisă-n colivie

alungă-mi noaptea cu o poezie
cu un cuvânt de bine spus la timp
o dimineață stă ca să învie
cum stau să-nvie zeei din olimp

prezența ta e aer pentru mine
lumină stele lună univers
nu, nu te mint, o știi chiar foarte bine
tu poți opri și soarele din mers

o vrăjitoare fără vrăji sau măhuri
doar cu privirea iei ce îți dorești
să fiu cu tine nu m-aș da în lături
să îți pictez sonete la ferești

o vrăjitoare/pasăre zurlie
silabă vie-nchisă-n poezie

sonetul golului dintre noi

ți-e carnea cum păcatul
un roș murdar de sânge
și cântecul/oftatul
ce sufletul îl plânge

și dorul și durerea
le strângi în pumni și doare
otravă îți e mierea
și lacrima o mare

în noaptea dimineții
ai rătăcit demult
te-au părăsit poezii
eu încă te ascult

mare-ntre noi e golul
a dispărut actorul

sonetul înzidirii în cuvânt

întinde-mi mâna, du-mă în lumină
am obosit să rătăcesc prin noapte
cărare nu-i/nici înger să o țină
o zi dintâi din alte zile șapte

vino cu mine, dă un semn și ia-mă
învață-mă să nu mă tem de moarte
de viață zi-mi ca să îmi fie teamă
de ce mi-i scris acolo sus în carte

hai, dă-mi cuvântul, binecuvântarea
să trec din noapte într-o altă zi
botează-mă pe țărmul unde marea
conjugă pe nisip verbul „a fi”

hai, mă zidește-n zidul de cuvinte
un alt manole, altă ană minte

timeo danaos

sunt frunza din copacul înghețat
rămas stingher la margine de drum
nu am găsit nimic, doar am uitat
s-a stins tot focul am rămas doar scrum

cumpăr sonete/le revând apoi
pe-un zâmbet cald și o minciună rece
ca una dintre zilele de joi
ce vine dară nu mai vrea să plece

sunt orb ce rătăcește prin cuvinte
și nu găsește poarta ca să iasă
voi să nu-l credeți, el mereu vă minte
totu-i minciună/de voi nu îi pasă

sonetul ăsta e un cal troian
dar de la grec cu gust de marțipan

sonetul nopții care-mi spune nu

am stins lumina toată din cuvinte
și de la stele-argintul înghețat
am stins-o toată ca să te țin minte
s-a făcut noapte-atunci când ai plecat

de-atunci orașul bâjbâie în ceață
străzile par niște poteci pustii
un fluviu mort cu unde fără viață
faleza goală sub o lună gri

regele pește-i singur sub epavă
bolnav de dor/un bătrânel stingher
îngurgitează porția de-otravă
primită de acolo/sus din cer

am stins lumina/sau ai stins-o tu
nu mai contează noaptea-mi spune nu

sonetul fluviului mamă

în umbra unui fluviu am trăit
pe malul său într-un oraș pustiu
pe unda lui pe lume am venit
respir prin porii lui de când mă știu

mi-e fluviul mamă/pescărușul tată
fără de ei eu nu aș fi-n cuvânt
trăiesc povestea lui a fost o dată
și-o voi lua cu mine în mormânt

pe mal de fluviu crângul de vocale
se înzidește-n versul de poem
un dumnezeu pictează-n lutul moale
un nou adam pe care nu-l mai vrem

te-aștept pe mal de fluviu-n lumea mea
de vei veni-ți voi dărui o stea.

O NOTĂ

După ce le înmănam lucrările scrise, obișnuiam să-i invit să-și spună păsurile pe cei care nu erau de acord cu nota obținută sau voiau alte explicații. La o clasă de-a șaptea văd o mână timidă care solicita audiență.

– Poftim, Amalia!

– Mie mi-ați pus o notă mai mare decât merit!

S-a făcut liniște de catedrală, urmată de gălăgie cu interjecții de uluire:

– Ai luat-o razna, fată! o bruftuluiește George.

– Ți-ai luat pastilele azi-dimineață, Amalia?

– Sigur nu te-ai lovit la cap în pauză?...

Am dezvoltat în memorie și am găsit:

– Ți-am pus zece, nu-i așa?

– Da, dar am făcut o greșală pentru care ne-ați spus că veți scădea 0,50 de sutimi.

– E adevărat. Să știi că am ezitat. Ți-am pus zece, pentru că lucrarea ta este foarte bună, cu excepția respectivă. Totuși, pentru liniștea ta,

să știi că am fost în mare dilemă.

– Și cum rămâne?

– Acum chiar sunt foarte convins că am pus nota pe care o meriți. Felicitări!

VISE

O văd abătută pe Gina din banca întâi.

– Mi se pare mie sau ai plâns? Cine sau ce te-a supărat?

Neagă din cap. Apoi spune încet:

– Am visat-o pe mama. Mi-e tare dor de ea. Și vine tocmai peste patru luni!

Părinții fetei sunt plecați la muncă în Spania. Îmi relatează visul cu voce scăzută. O ascult cu atenție și-i spun:

– Cred că s-a schimbat ceva în planurile lor.

După unele semne din vis, se prea poate să vină acasă într-o vizită scurtă, cel puțin așa se arată!

Viorel o încurajează:

– Nu mai plânge, fată, că pentru voi s-a dus în Spania! Și eu aș fi luat viteză dacă aveam cu șapte-opt ani mai mult.

– Da, în mod sigur, din gură ești harnic fără pereche, dar ți-e capul plin numai de motociclete, magazine, stadioane, fripturi, femei, filme și vapoare, dar când este vorba de muncă

și fapte, fugi de mănânci pământul, îl ia peste picior Relu.

Nu vreau să degenereze disputa în jig-niri:

– Vă propun o problemă, ca să vă cunoașteți mai bine! Să zicem că într-o încăpere ca aceasta, dar mult mai mare, s-a organizat o expoziție.

În dreptul peretelui cu ferestre se află standuri cu aparate electronice, cu telefoane mobile de ultimă generație, cu tablete, cu mașini scumpe și performante, cu avioane, cu ceasuri, cu televizoare...; în dreptul peretelui opus se găsesc țoale de îți iau ochii, haine dichisite, încălțăminte sofisticată, pelerine scumpe, rochii scilpitoare, bijuterii strălucitoare, pălării extravagante, pulovere pufoase...; în dreptul peretelui din spate, se află expuse cele mai gustoase mâncăruri, prăjituri, fripturi, sarmale, tocănițe, snackuri, ciorbe, sucuri, hamburgeri, șaorme, taco și produse vegetale proaspete de mare calitate nutritivă și cu aspect comercial deosebit – portocale, ananas, banane, morcovi, roșii, cartofi, nuci, cocos, mere, pere, gutui, ci-reșe, kiwi...; în fine, aci în față, la vedere, ar fi expuse cărțile cele mai interesante și mai valoroase din istoria omenirii, cu aventuri pasionante și cu povești nemuritoare, cu știință și artă, cu eroi vestiți, cu savanți și cu exploratori celebri, cu benzi desenate, toate cu ilustrații color extraordinare... Dacă ați intra într-o asemenea încăpere, în care zonă cu standuri ați merge să luați ce vă place?

Hărmălaie cât cuprinde. Concurență teribilă, argumente la drumul mare... Bilanț: 20 de alegeri ale standului cu produse mecanice, electronice; 7 opțiuni pentru haine, încălțăminte și bijuterii; 5 pentru mâncăruri și o singură îndreptare spre lumea cărților.

– Cum se face, Gina, că ai ales cărțile? o întreb pe solitară.

– E păcat să se piardă atâta muncă și talent, dom' profesor, și apoi mie îmi place să citească! Măcar de leac să fie cineva și aici!...

– Felicitări, este bun leacul la care te-ai gândit.

Apoi i-am invitat pe toți ceilalți să-și ia

produsele alese și să iasă în recreație, că sunase clopoțelul, iar ei nu băgaseră de seamă. Așa-i, când ai de unde alege!

*

La începutul săptămânii următoare, Gina m-a anunțat radioasă:

– Vineri, a venit mama pe neașteptate din Spania! A fost grozav, s-a adeverit visul!...

– În mod sigur! Bine că îți place să visezi și să citești! i-am spus zâmbind.

MODEL DE VIAȚĂ

Azi, comentăm lucrările despre modelul de viață ales de fiecare. Semnătura nu a fost obligatorie, tocmai pentru a securiza sinceritatea opțiunii.

– Îmi pare bine că ați tratat tema cu seriozitate. Multe dintre alegerile voastre sunt interesante și bine argumentate. O să trec în revistă câteva și, dacă aveți ceva de zis, interveniți. Uite: careva dintre voi alege ca model de viață pe mama sa și scrie foarte convingător în această privință. Zice: Mama mea este harnică și iubitoare, are grijă de noi, copiii, merge la serviciu, face cumpărături, gătește, se interesează de felul cum învățăm, ne ascultă când îi spunem de reușitele și de necazurile noastre, ne dă sfaturi bune, are un suflet cald și generos, chiar dacă ne mai altoiește din când în când cu mătura sau cu alte obiecte...

Mă întrerupe Tinel:

– Așa o fi, dar subiectul este banal cât cuprinde.

– Banal ești tu! îl repede Alice. Nicio mamă nu este banală pentru copilul ei, pușlama! Am să te spun lu' tanti Ioana că vorbești așa și poate o să te trateze cu câteva mângâieri pe spinare, ca să-ți vină mintea la cap!...

– Mama este ființa cea mai importantă din viața unui om! decretează Edi. Are dreptate Alice!...

– Și atunci cum a apărut ideea de mamă vitregă?...

– Din întâmplări nefericite ale soartei! zice prompt Alexandru. Dar asta-i altă poveste. Eu cred că alegerea este foarte bună. Toți scriitorii își amintesc de mamele lor cu dragoste și dor!

– Daaa... „O, mamă, dulce mamă, din negura de vremi...”

– „În vaduri ape repezi curg/ Și vuiet dau în cale.../ Acolo, mamă, te zăresc,/ Pe tine ntr-o căscioară...”

– Mamă care faci gogoși! Tu le faci, tu le miroși/ Și le dai apoi la proști!...

– Stop! Să nu alunecăm în derizoriu, este un subiect nobil! Așadar, mama este un model care ține de permanența umană, chiar dacă există excepții care apar în funcție de circumstanțe. Hai mai departe: cineva are ca model un doctor care l-a tratat când a fost bolnav, ba chiar l-a și operat cu succes. Îl descrie ca pe o persoană providențială, priceput, blând, politicos...

– E un exemplu bun, dom' profesor! Nu-mai să-l urmeze până la capăt și să n-o ia razna după alte exemple mai profitabile din meserie!..., apreciază Gil, pe care îl bănuiesc după scris și scutiri medicale a fi chiar autorul alegerii respective. Reiau:

– Iată și unul care vrea să facă școală de șofer, să ia toate calificările, așa cum este un unchi de-al lui care face curse cu tiruri în străinătate! Spune că este un om glumeț, plăcut, că a învățat limbi străine (italiană, franceză, engleză) și că a văzut locuri de basm pe unde a călătorit!

– Da, a-nvățat limbi străine în parcări și la meciurile de fotbal! glumește Silviu.

– Altcineva scrie: În vacanță, am vizitat o mătușă care locuiește la Iași. Ea are o prietenă care este actriță. Aceasta m-a impresionat foarte mult prin cunoștințele ei, prin memorie și prin felul cum se poartă, cum vorbește și cum ascultă ce îi spun ceilalți. Mă gândesc foarte serios să dau la teatru.

Discuțiile au continuat în ritm alert. Modelele de urmat erau oameni din preajmă (rude, cunoștințe), persoane publice (sportivi, artiști, cântăreți), personaje din cărți sau din filme, care

întruneau calități deosebite: perseverență, pregătire profesională, generozitate, talent, îndrăzneală, curaj, patriotism, devotament, istețime, aspirații admirabile etc. Pe parcurs observațiile erau apreciate pozitiv sau presărate cu ironie și haz. Când mai erau cinci minute, am luat ultima lucrare.

– Am păstrat pentru final o alegere care mi s-a părut foarte interesantă.

– Și de ce nu ați început cu ea? De ce ați lăsat-o pentru sfârșitul orei?...

– Am fi avut timp să ne spunem părerile despre conținutul ei!

– Mi s-a părut că această opțiune s-ar potrivi întrutotul fiecăruia dintre voi și că ar fi bine să plecați cu ea în gând acasă!

– Și ce spune?

– Hai, dom' profesor, nu ne mai fierbeți!

– Poftim: Cunosc oameni pentru care am respect și admirație, dar, fără supărare, aș vrea să semăn cu mine!

Se face liniște deplină. Emil exclamă:

– Uuf, asta-i temă pentru toată viața, dom' profesor!...

– De acord. De-asta am lăsat-o pentru finalul orei.

Proză scurtă

Cezarina Adamescu

CU ȘI FĂRĂ TIMP DESPRE DUNĂRE

Ca fiică a Dunării, simțeam o imensă bucurie când mergeam cu tata la pescuit, de pe vasul de fontă scufundat, Aloma, loc de joacă al copiilor dunăreni. Dunărea devenea „a noastră”, printr-o sfântă complicitate, pentru că ea ne dădea rodul său, peștele, racii, apa. Dar era și a altora și toți profitau de binefacerile ei. Pentru mine, Dunărea era echivalentă cu imensa câmpie aurie, cu un rod răscopt, așteptând să fie cules. În cartierul de pescari din vecinătatea apei curgătoare, Dunărea însemna, pentru locuitori, sursă de existență. Aici erau Docurile, Fabrica de pește, Șantierul Naval, Asociația Fluvială a Dunării de Jos, Portul Mineralier, NAVROM Galați, care ofereau gălățenilor locuri de muncă pentru ei și familiile lor. Dunărea era de fapt, totul. Pescarii trăiau de pe urma ei, prin meseria pe care o practicau toată viața, fără să iasă la pensie. Vindeau peștele în alte cartiere mai depărtate sau străinilor care veneau anume să cumpere pește, icre, raci. În familiile de pescari, principala joacă a copiilor implica Dunărea. Ei învățau de mici să înoate, să vâslescă, să împletească plase, să meșterească unelte de pescuit, setci, undițe, ciorpăce, să meargă cu barca

la pescuit, să adune peștele, să-l curețe, să-l săreze, apoi să-l gătească, iar ce prisosea, să-l vândă. Dunărea are un miros al ei, specific: apă și mâl, valuri...

Pescăriile statului la 1913 FOTO Colecție Muzeul de Istorie Galați

Portul Galați (Docurile)

Pescarii sunt foarte mândri de ea, îi sorb din tinichelele apa atunci când sunt în larg și spun celor simandicoși care refuză să-i bea apa, direct de la sursă: „Eu cu asta m-am crescut!”.

Pe malul ei din dreptul Milei 83, îmi pierdeam privirile nesățioase de orizont și-i făceam semn cu mâna „Brăileanului” – adică vasului de pasageri care trecea de două ori pe zi, la ore fixe, făcând naveta între Galați și Brăila. Brăileanul era ceasul nostru, așa cum pupăza din tei era ceasul lui Nică al lui Ștefan a’ Petrei Ciubotariul – din Humulești, așa cum soarele măsoara umbrele în câmpie și țărani numărau orele după cum îi ardea în față sau direct pe creștete. Atunci Dunărea era bogată și nepoluată. Era o sursă sigură de trai pentru localnici, dar și prietena copiilor care se adunau pe mal sau peste Dunăre, la scăldat și la făcut plajă.

Ne răcorea, ne spăla, ne curăța parcă de orice greșală. Efectul ei binefăcător aveam să-l simt, atunci când nu m-am mai scăldat în ea, ca un fel de jind, un dor fără sațiu. Am rămas cu nostalgia Dunării de odinioară. De fapt, nu m-am desprins de ea niciodată, m-am învățat pe malurile ei toată viața: aici am crescut, am învățat, m-am maturizat, am locuit, am îmbătrânit sub oblăduirea Dunării. Trebuia s-o cunoști bine însă, ca să-i devii prietenă. Dunărea a fost, întotdeauna, câmpia mea. Marea de spice vâlvurind în bătaia razelor. Spațiu nesigur, alunecos, gata să te răstoarne. Dar și spațiu de taină, de grație, loc de contemplare a zenitului și nadirului. Asta e: rădăcinile mele se află în Dunăre. Rădăcini de apă, de fum, de cenușă. Așa cum țărani au un respect mistic pentru pământ, pentru grâu, pen-

tru pâine, locuitorii Dunării au un fel de evlavie smerită pentru Dunăre. O iubesc și o respectă. Când pâinea e scoasă din țest, femeile se închină, bărbații își scot pălăria, lăsând aburul ei să-i îmbete. Pescarii fac și ei cruce înainte de a pleca la pescuit și chiar după ce vin cu barca plină de argint zvârcolitor nemăsurat și nenumărat. Se închină și-i mulțumesc Lui Dumnezeu pentru rod.

Dunărea e pământul pescarilor, așa cum cerul este pământul păsărilor, tărâmul făgăduit din Scriptură. Ei se reculeg în fața Dunării, își aprind țigara, iar gândurile lor aleargă, așa cum aleargă valurile în aval, fără oprire. Țărani intră în câmpie ca în biserică. Atunci când scot pâinea, își scot smeriți pălăriile. La fel și dunărenii, când ajung la malul ei, se închină, își descoperă capul, își freacă mâinile, dezleagă barca din parâme și o pornesc în larg. Unii o fac pentru ultima oară, pentru că și Dunărea e lacomă și cere suflete. La fel ca și pământul, al cărui glas îi cheamă pe țărani tainic.

Așa a fost dintotdeauna. Glasul pământului e de nerefuzat. Așa cum pâinea răsuflă și grâul din ea palpită în mâinile țaranului, la fel peștii se zbat și sar, alunecoși, din mâinile pescarilor. Dar ei au învățat cum să-i țină astfel ca să nu le scape din nou în valuri. Peștele mărunț, „jaiul”, este azvârlit din nou în apă, să mai crească. Adevseori, pescarul își oprește, doar pentru familia lui, o cantitate suficientă de pește și restul îl înapoiază Dunării. E jertfa muncii lor și ei o dăruiesc din nou fluviului. Așa s-a îndătinat. Alteori, opresc și pentru vânzare și pentru prieteni și rude. E moneda lor de schimb cu care fac trocul. Și Dunărea are legile ei, scrise și nescrise. Care trebuie însă, respectate cu sfințenie. Moromete zice la un moment dat: „Să mă ierte sfânta pâine că sunt cu ea în mână...”.

PÂINEA CUVINTELOR

Așadar, pâinea, în viziunea țărănească, are puterea de a ierta. La fel și Dunărea. Pescarii spun: Să mă ierte Dunărea... Și din când în când îi dau socoteală...

„Nu numai cu pâine se hrănește omul, ci cu Cuvântul bun al Lui Dumnezeu”. Acest verset din Biblie este probat de mine de nenumărate ori. Am preferat Cuvântul bun în locul unor mâncăruri delicioase. Cuvântul poate ține de saț, poate revigora, însănătoși, ține loc de hrană și băutură, de desert și de fruct. În el mă pot

tele matern, cald și dulce, natural, din care se înfruptă pruncul.

Cuvintele sunt totul pentru mine și pentru ele am muncit și le-am iubit, pentru că veneau direct de la Dumnezeu. În haine alese, ori ponosite, eu le preiau și le scutur de praf, le dau strălucire și le așez la loc de cinste, între coperti lucioase. Tăcute ori guralive, ele mă ascultă supuse.

Cuvintele sunt precum notele pe portativ

odihi pe deplin, mă simt reconfortată, puternică, veselă și, uneori, chiar fericită. Ce aș mai putea dori? Să le adun, să le păstrez, să le împărtășesc pentru că, de aceea au fost scrise, ca să fie citite, preluate, împărțite. Chiar risipite.

Cuvintele sunt iertare și împăcare, sunt pâine abia scoasă din cuptor, în stare să hrănească mii de oameni și să rămână coșuri întregi și pentru vrăbii. Cuvinte cu trenă aurie precum a lunii în apa liniștită a lacului. Reflexele lor te îndeamnă la visare, la melancolie.

Cuvintele sunt buzunarul meu cu pâine pe care-l împrăștiți păsărilor măiestre. Sunt colturile cu care hrănesc cățeii și pisicile. Sunt lap-

pentru un muzician. Fără ele, nu poate nici compune, nici citi o partitură. Cuvintele sunt licărul meu de speranță, rămas după plecarea ultimului tren. Cuvintele sunt mici bijuterii purtate direct pe suflet. Ori la reverul gândului. Nu-mi închipui viața în absența cuvântului.

Numai Dumnezeu le acceptă pe toate, niciodată nu mă refuză. E cel mai fidel cititor.

Cuvintele sunt fiii și ficele mele. De fapt, pruncii mei de hârtie.

Și-apoi, vorba lui Nichita care s-a străduit „A face ceva pentru cuvinte, iar restul pentru oameni”.

CHIAR ȘI DUPĂ CE NU VOI MAI FI...

Orizontul relațiilor scriitoricești este nefârșit. Am constatat, și nu în avantajul meu, că absența mea repetată dintr-un loc unde eram obișnuita casei, nu e deloc percepută ca o pierdere. Viața merge înainte – sintagmă comună – clișeu – nimeni nu se sinchisește și nu se va sinchisi vreodată de pierderea cuiva, temporară sau definitivă. Și e firesc. Dacă ne-am împotmoli la fiecare peirdere – n-am mai putea înainta niciodată. Până și în ceea ce privește Fundația „Împreună”, unde credeam că mi-am găsit locul, nimeni, în afară de Mihaela, firește, suflet rar – nu a sesizat absența mea de aproape 8 ani. Își văd mai departe de ale lor. Cum altfel?

Am avut, de-a lungul vieții, nenumărate experiențe legate de ingratitudea oamenilor. Nici măcar cei care ar trebui să-mi fie recunoscători nu dau doi bani, dacă există sau nu. Asta mă face să mă socotesc ca o curea de transmisie sau trambulina de pe care îți iei avânt, ca să sari calul sau capra. O bătaie puternică din picioare și saltul spectaculos în aer pentru a trece dincolo de aparat.

Singurătatea geniului literar/stock.adobe

Eu sunt bătaia din picioare a fiecărui presupus concurent care se folosește de înălțimea, elasticitatea, pragul meu, ca să-și ia zborul. De la o vreme mi se face lehamite. Prea multe picioare m-au călcat pe spinare. Dar eu rămân ținută în aceeași poziție. Și măcar de-ar merita efortul. Dar, cei mai mulți nu rămân decât cu acest salt care se transformă până la ur-

mă în tumbă. Oamenii nu-mi mai pot oferi de mult iluzia binelui și prieteniei. De aceea mă apropiu atât de mult de personajele altora, încercând să le combin cu ale mele. Uneori îmi reușește, alteori nu. În orice caz, miraculosul, sub toate formele lui, își face tot mai mult simțită prezența în viața și în gândurile mele.

De fapt, rămânem cu totul singuri și, cu toate că ne facem iluzia că putem fi stăpâni pe trupuri, entitatea aceea numită sufletul celui alt rămâne intangibilă și locuită numai de proprietarul acestuia. Nici nu-l putem clinti din loc, oricât ne-am strădui. Toată viața mea m-am temut de ridicol. În scris, însă, ridicolul nu are putere asupra mea. Astfel se face că, un lucru pe care nu l-aș mărturisi în ruptul capului cuiva anume, în pagină pot să-l dezvălui cu nonșalanță pentru că știu că albul paginii mă apără, mă protejează, precum omătul bobul de grâu îngropat în țărână. Cu toate acestea, am o anumită pudoare a mărturisirii, care nu-mi permite să lezez pudoarea altcuiva. Ceea ce e scris, rămâne scris. Și nu-mi îngădui să întinez pagina cu lucruri licențioase, triviale sau echivoce. Nu vreau să-mi pierd credibilitatea.

*

Mă atașez de când mă știu de cărți și de autorii lor. Când am luat în stăpânire un autor, îl port cu mine pretutindeni: în geantă, în sacoșă, în buzunar, în mapă, în rucsac, ori în alt suport. Nu-mi vine să-l las singur acasă. Și astfel îl port cu mine și în mine până mă identific cu el. Apoi, mi-e tare greu să mă despart de el și prelungesc starea, ca după un om care ți-e drag și urmează să te desparți de el, fiecare apucând pe drumul său. Cartea îmi îngăduie, totuși, să mă reîntorc, de câte ori vreau, la autorul părăsit și la personajul lui, ceea ce e admirabil. Cred că o carte poate descoperi aurul din noi. Ori dimpotrivă, noroiul. Prin permanenta punere în oglindă.

Proză scurtă

Luminița Potîrniche

Binele subiectiv

La ora asta, bisericile sunt pline. Fiecare caută să-l întâlnească pe Dumnezeu. Unii, la El acasă, în biserici. Alții, ca mine, pe străzi, încercând să îmi aleg un om la care să mă conectez și, de acolo, mai departe.

E din ce în ce mai greu să găsești cui să-i dai binele pe care tu îl consideri bine, fără a-l jigni. Deși, lumea geme de tristețe și lipsuri. Dar există și o demnitate anume. Sunt oameni care au lipsuri, dar nu se vede pe ei, nu-i poți ghici. După cum am auzit în viață și mulți semeni binecuvântați cu de toate, mai abitir plângându-se decât cei fără nimic. Din ciclul, să nu-l mâniem pe Dumnezeu!

Pentru a mia oară mi-am dat seama că a vrea să dai nu se referă la celălalt, ci la tine. Tu având această nevoie lăuntrică. De asta cred că se spune că mai fericit cel ce dă decât cel care primește.

Ieri mi-a fost mai ușor. Cum am ieșit din scară mi s-a ivit în cale o femeie care nici nu s-a supărat. Am întrebat-o mai întâi. Nu era nimeni prin preajmă.

Azi a fost mai complicat. Am plimbat darul pe la Carrefour și Profi. L-am adus spre casă cu autobuzul, resemnându-mă că nu voi avea cui da. Am tricostat iarna asta și în alte ierni, nu pentru mine, pentru cine o avea nevoie. Dar cine mai poartă acum pulovere groase?

Și, cum spun, cobor în stația de acasă și mă intersectez cu o salariată de la Salubritate. Ei nu au nici duminici. Îmbrăcată gros și pe deasupra cu salopetă cu însemnele firmei. Am întrebat-o încetișor, întâi dacă nu se supără. Mi-a spus, dați-mi! I-am dat. Nu reușeam să scot petul de apă pe care îl pusesem deasupra. Îi râdeau ochii. A spus că îmbrăcată cu el și cu boanda, va putea face iarna. Am lăsat-o așezându-și fericită sacoșa mea în sacoșa ei.

Și am plecat și eu ușoară ca o conștiință scoasă recent de la curățătorie.

Știți că nu mă prea laud pe aici cu ceea ce trebuie trecut sub tăcere. Fă binele și taci! E o deviză. Dar voiam să mărturisesc că dând ești mai salvat decât cel care primește. Este unul dintre paradoxurile gesturilor egoiste în substrat, dar care nu fac rău nimănui.

O zi mare care a mai fost

1 noiembrie cu ploaie. Ne întoarcem la bunele obiceiuri ale vremii.

Obiceiurile vremurilor s-au schimbat și ele. Nu ne mai întoarcem. De pe la timpul ăsta începeau cursele cu sacii de cartofi și de ceapă. Puțin mai târziu, cu cei de varză. Că se aștepta prima brumă. Nisip ca să păstrăm rădăcinoasele. Mai era o soluție, împachetarea individuală în ziare. Și ziare erau, slavă Domnului. Și se ițea un morcov, când făceai o ciorbă, din chipul mototolit al tovarășului. Vremuri tragi-comice. Mai râdeai, mai înjurai. Mai lustruiai peștele de sticlă și vorbeai prostii. La pescărie, codul cel de toate zilele, decapitat. Dar la ce îi trebuia poporului cap? Ca să nu îi plouă în gât. Că tot începea sezonul de intemperii. Ce nu aveai nu te durea. Când, totuși, te durea, mai un piramidon, mai un anti-nevralgic. Nu se inventase încă extazul cu hapuri de durere de cap.

Dar supraviețuirea pe proprie răspundere îți dădea aripi. Fără Red Bull, fără Hell. Gimnastica era inclusă în existența diurnă. Nu mergeai la sală, mergeai la rânduri și te păstrai suplu ca țiparul. Nu mergeai la psiholog. Te duceai la mun-

că și acolo îți vărsai tot năduful împreună cu tovarășii colegi. La ședințele de sindicat sau de producție păreai un element recuperat.

Nu mi-e dor de nimic din trecutul ăsta, aproape mă bucur că acum fentez toate acele chestiuni arzătoare la ordinea zilei. Dar, parcă, mă bate un nostalgic gând: cum mi-am irosit tinerețea apretând obiecte comune, călcând ore în șir lucruri care se șifonau la prima întrebunțare? Cum am prăpădit eu bunătate de vârstă de aur (doar și epoca era de aur) fără să-mi pun deoparte un viitor mai bun?

Geamul dinspre complex

Eu și cu mama eram specialiste în așteptat. Eu îmi amintesc doar despre geamul dinspre complex că l-am fi păzit cu rândul. Pe tata îl așteptam prin alternanță. La fel ne așteptam musafirii, ca să fie mămliga doar de răsturnat. Apoi am rămas eu, alte așteptări, alte mămligi.

Iarna chiar se cerea o mămligă sau un făcăleț pentru cine nu mai venea. Apoi s-au netezit potecile, au crescut copacii, s-a obturat unghiul de vedere, cei care nu mai veneau și-au inventat rute ocolitoare. Mălaiul s-a aprins, a făcut molii, tot fluturi. Dăunători. Mămliga s-a făcut de o cană de apă într-o crăticioară. Nu mai merita deranjul unui ceaun. Făcălețul putea fi și o furculiță de scos ochii.

Geamul care dă spre complex nu mai este punct de observație.

Așteptatul are un rost până își pierde și el obiectul. Poți aștepta pe oriunde te prinde vremea. Și așa nu mai vine nimeni. Iar mămliga, fiind ceva de masă întregă, completă, nu o mai faci. Doar o evoci împreună cu trecutul ei. De bună seamă, totul are un trecut, o poveste, o uzură.

Oamenii țin minte poveștile acestea mărunte și neînsemnate ca să nu recunoască esențialul. Fiecare povestioară are omul ei închis acolo, precum o găză fosilizată în chihlimbar.

Suntem bogați, avem toți propriul cuțar cu nostalgii închise în monturi de aur și nestemate și le ținem ascunse de hoția uitării.

Sărăcia oamenilor talentați înfrumusețează orașul

În astă dimineață, sprijinit de chioșcul de bilete de autobuz din Țiglina, un domn cântă la acordeon șansonete. Și tot nu vine autobuzul, ca pe cele timpuri când vorbeam în șoaptă și n-aveam ce ne face... Și tot îs toți oamenii posomorâți și fără dinți și mănâncă covrigi, unii nici pe aceștia... Și tot sunt orașul, peticul acesta de stradă, stația, trotuarul nespălate pe ochi și puturoase în sensul acela mirositor... Omul ăsta îți dă un brânci în timpan, timpanul îți dă un brânci în inimă, inima o ia razna cu sângele ei plin de colesterol și glicemie prediabetică, către cap. Acolo o fi, o fi fost odată mintea românului cea de pe urmă. Și, nu știu alții cum sunt, dar eu mi-am petrecut jumătatea de oră de stat în stație de pe ziua de astăzi plimbându-mă pe malul Senei în gând. A venit și autobuzul și cu regret și

pizmă m-am desprins de trotuarul rupt ferfeniță, dar inundat de muzici capitaliste, zicându-mi în gând, ce noroc pe franțujii ăștia! Și când sunt morți de foame ascultă muzică bună, nu manele.

Nosocomiale

Astăzi, acum 40 de ani, eram pe masa de operație. Dacă ni se poate părea cuvântul nosocomiale de dată recentă, ei, bine, nu e. Pe vremea aceea sinonimul era microb (sic) de spital. Tot așa se spunea, doar dacă se va arde spitalul până în temelie va dispărea și el. Cred că era pio-cianic. Era o doamnă care uitase cât avea de când fusese operată de eventrație și tot nu o externau. Nu i se închidea plaga. Căpătase un microb de spital.

Am avut noroc (norocul meu se numea mama). Asistenta de la sala de pansamente venea în fiecare zi la patul meu cu o masă mobilă și îmi schimba pansamentul, recunoscând că sala de pansamente nu e un mediu steril. Știu și acum cum mi-a explicat că pansează o gangrenă gazoasă și după aceea pe unul ca mine. Aerul

rămâne infestat de la precedentul. Dar pentru asta, norocul meu, mama, a cărat și a tot cărat tot ce nu se găsea în timpul acela. Cafea, unt, măslina. Primea și precomandă chiar.

Cu toate acestea, ghinion am avut din plin. Operația a avut loc de Sfântul Mitică, așa cum a spus și doctorul. Vineri. După operație a fost anunțat că a murit mama dânsului, la Buzău. Și a plecat. Nu a mai venit la spital până luni. În timpul acesta eu era să fac septicemie. Plaga fusese cusută doar pe jumătate și în canalul rămas introdusese meșe care trebuiau scoase a doua zi. Nu știu cum și nu știu de ce, că doar nu fusese singur în sala de operație și aveam și o fișă, nimeni nu și-a amintit de asta. Tot mama, care venea zilnic la mine, a constatat că am febră ca de cuptor, a chemat asistenta care a chemat chirurgul de gardă și mi-au scos la fix meșele infectate. Cu multă cheltuială de durere și urmări pe viață. Dar operația în sine a fost reușită. Procedura e la fel și în zilele noastre, iar rata de recidivă este mare.

Centrul universului

Piața era centrul Universului. Noi locuiam în centrul Universului. Ne întâlneam pe stradă cu oameni care îi întrebau, pe mama sau pe tata, tot acolo, în piață, stați? Da. Tot acolo.

Mirosurile vieții le-am învățat prin mirosurile bătrâne. Era mult camfor în aer, igrasie, săpun de rufe, haine fără vârstă și culoare, din dimie groasă, aspră ca o corecție, coșuri de nuiele, butoaie, saci, hoți de buzunare, iuți ca țiparii, miere caldă, precupeți și precupețe care vindeau aproape cinstit, smirnă, tămâie, buruieni de moarte și de viață, lapte, boabe, piepteni din os, lut olărit, lut călcat, lut palpitând și asudând în vîpia verilor.

Casele erau ale noastre și ale foștilor și ale răsfoștilor. Vremelnic stăteam acum noi, ve-

cinii noștri. Foștii locuiau permanent. Erau amintiți și pomeniți și când cădea clanța de la ușă. Veneau vești de peste tot, din Palestina, din lumea fără durere, din uitare. Corespondența asta nu folosea serviciile poștale, dar funcționa perfect.

În centrul Universului mai poposea și lumea neștiută, fantastică, imaginară. Un submarin, o balenă, un cort cu exponate formolizate. Păsări exotice, pești, fluturi. Cred că nu le-am văzut eu, dar întotdeauna cineva le văzuse și povestea. Și povestitul funcționa fără greș. Ținea loc de văzut, pipăit. Poate era chiar mai mult.

Mișcarea power flower nu ocolise străzile pieței. Toată lumea știa ce este un hippy, puteau jura că l-au văzut. Dar strada își purta aceleași straie. Negre, gri după multe spălături, stambe înflorate în șorțuri și rochii sărăcăcioase, cămăși roase la guler, uniforme rămase mici, tot mai mici. Oare de ce nu-mi amintesc o rochie de bal, ci doar rochița-rândunicii? Dar viața în centrul Universului era un bal cu măști vii și nemuritoare. Însuși Dumnezeu privea acest loc cu un ochi binevoitor și clipea din geamurile Bisericii Sfântul Haralambie cu o pală de lumină de lumânare plătită din banii câștigați la tarabă, de vreun negustor cu conștiința încărcată.

ÎN TREN

- Și dumneata mergi la...
- Nu. Eu nu merg la nici un la...
- Pari cam nervos și gândeam că...
- Ce gândeai?
- Că, poate, mergi la...
- Eu nu merg la..., eu vin de la...
- Aha! Mi-nchipuiam eu...
- Ce-ți închipuiai?
- Că, dacă nu mergi la...
- Vezi-ți, dom'le, de treabă!
- Aha! Acum m-am convins.
- Ce te-ai convins?
- Că are legătură cu...
- N-are nici o legătură cu ce crezi dumneata!
- Atunci, înseamnă că nu avem același drum.
- Da. Nu avem.
- Păcat. Eu nu sunt egoist. Mă gândeam că, poate, și dumneata... Dar, mă rog! Fiecare cu norocul lui.
- Care noroc?
- Ei, care noroc! Știi dumneata care noroc...
- Vezi-ți, dom'le, de treabă!
- Ehe! Cinci sute și ceva de milioane... nu-s din drum. N-o fi el câștigul cel mare, da' tot noroc se cheamă. De asta ziceam că, poate, și dumneata... da' nu vrei să spui...
- Adică, ce nu vreau să spun?
- Că ai avut noroc. Doar nu-i o rușine.
- Mai slăbește-mă, dom'le, cu prostiile dumitale.
- Nu vrei să spui, nu spui. Da' tot noroc se cheamă că este. Și, la urma urmelor, te-nțeleg. Sunt atâția escroci în jurul nostru, că nu mai poți avea încredere... Da' mie poți să-mi spui. Că, și eu... înțelegi mata...
- Ce să-nțeleg?
- Chestia cu norocul.
- Extraordinar! Măi nene, nu-nțelegi că eu sunt obosit și-aș vrea să mă scutești de aiurerile dumitale? Să pun și eu capul pe speteaza asta a băncii și să trag un pui de somn?!
- Ești tare, dom'le. Da' pe mine nu mă duci. Pe care nu l-ai prins? Eu nu l-am prins pe 7, că, dacă-l prindeam și pe 7, eram boier, înțelegi?

- Ce 7, dom'le? Te-am rugat: lasă-mă să mă odihnesc puțin!
- Și doar am vrut să bag și pechinezu', că are 7 ani, da' am preferat-o pe cumnată-mea, că are 21. Dacă băgam pechinezu', boieru' boierilor eram. Dumneata ce-ai băgat?
- N-am băgat nimic!
- Cum?! Adică, ți-au ieșit așa, la nimereală?
- Nu mi-a ieșit nimic, dom'le... Nimic! – Înțelegi?
- Înțeleg... Cum să nu-nțeleg? Ești nervos că n-ai prins șase. Și eu am fost. Da'i bine și cu cinci. Cinci sute și ceva de milioane... nu-i din drum. Nevasta ți-ai pus-o? Eu, de fiecare dată, îmi pun nevasta. Și iese, dom'le. Ca și-acum. Mi-am zis: o pun pe nevastă-mea, mă pun pe mine, îl pun pe fecioru'meu, o pun pe fiică'mea, pun numărul de la pantofi – și, ce să mai pun? Hai s-o pun și pe cumnată-mea, zic. O pun, și nu iese. Să nu-mi pun eu pechinezu'! Că stătea lângă mine și mă privea, de parcă mă ruga: pune-mă și pe mine, stăpâne! Da' eu, nu: cumnată-mea. Și n-a ieșit. Da'i bine și cu cinci. Unii ar fi vrut și cu patru. Da' norocu'i noroc. Dumneata pe cine-ai pus?
- Ce vrei să spui?
- Nevasta, de exemplu, ți-ai pus-o? Copiii, motanu'? Eu știu?... Fiecare pune pe cine vrea, ce vrea. Ca să-i aducă noroc...
- Ce noroc?
- Ei, ce noroc... Te faci că plouă, văd eu. Sau, poate, ți-e frică. Dacă ți-e frică, te-nțeleg. Da' mie poți să-mi spui, că amândoi mergem la...
- Eu nu merg la nici un la, ți-am mai spus!
- Ești tare, dom'le! Mai rari oameni ca dumneata. Și te-nțeleg. Sunt atâția escroci pe lumea asta!... Că, și mie, nevastă-mea mi-a zis: la-ți, bărbate, un bodyguard, că sunt atâția escroci pe lumea asta! Și, chiar m-am gândit să-mi iau unul, da' am zis că nu-i nevoie. La norocul meu, n-are ce să mi se întâmple... Dumneata te-ai gândit să-ți iei unul?
- Unul, ce?
- Un bodyguard!
- Nu, nu m-am gândit.
- Ești curajos, dom'le! Da', prea prudent; ți-am zis: mie poți să-mi spui.
- Ce să-ți spun?
- Ei, ce să-mi spui... Măcar, l-ai pus bine?
- Ce să pun?
- Știi dumneata... Eu l-am pus foarte bine. Nu-l găsești nici cu infraroșiile. Și cred că și dumneata l-ai pus bine. Se vede că ești foarte prudent. Da', până la București, n-are ce să se întâmple. Mai ales că suntem împreună...
- Eu nu merg la București.
- Cum? Dumneata nu mergi la... București ?
- Nu. Nu merg la București. Dumneata mergi la București.
- De unde știi?
- Păi, n-ai spus dumneata?
- Glumeam, nu merg la București.
- Da'unde mergi?
- La Ploiești.
- Și eu care credeam că mergi la București pentru...
- Pentru ce?
- Știi dumneata... Chestia cu norocul!... Pechinezul!... Numărul de la pantofi!...
- Vezi-ți domnule de treabă!...
- Apropo, unde l-ai pus?
- Ce să pun!?
- Ei, știi dumneata.
- Lasă-mă domnule în pace că-s foarte obosit!

- Ei, lasă, nu te mai face că mergi la Ploiești...Eu l-aș fi pus la pălărie, de exemplu...
- Ce pălărie, dom'le! Eu nu port pălărie!
- Am observat, porți șapcă. Poate l-ai pus la șapcă!
- Ți-am spus că nu merg la București!
- Știu, la Ploiești, ca și mine. Da, cine știe, la norocul dumitale... Poate mergi la București.
- Nu merg la București, am zis! Cobor la Ploiești.
- Nu poți.
- De ce nu pot?
- Păi, am trecut de Ploiești.
- Aha! Ai observat! Deci, și dumneata...
- Eu?! Nuuu..., eu doar așa... într-o plimbare...
- Ce coincidentă! Și eu, tot așa... într-o plimbare.
- Ca să vezi! Și noi, care credeam că...
- Cine știe?... La norocul nostru...

LENIN LA PREȘEDINTE

Moto: „Tu-i neamu' nevoii!”
(Înjurătură atribuită lui Eminescu)

- Bună ziua!
- Bună ziua! Luați loc, vă rog!
- Nu iau loc.
- Cum doriți. Care-i problema?
- Problema-i că am doi vecini care fac umbră-n curtea mea. Și-mi putrezește gardu' de la rădăcină.
- Ce-are umbra cu putrezitul gardului?!...
- Are. Că, pe gard se-agață și se ridică buruienile, iar când plouă, scândura nu se mai usucă și putrezește... Înțelegeți?
- Mda. Mai departe!
- Cum v-am spus. Cei doi vecini fac umbră. Îmi iau soarele din curte, dom'le... Unu' – dimineața și altul – seara.
- Adică, vecinii stau în dreptul soarelui?
- Nuuu, dom'le! Vecinii au doi pomi în grădină. Un tei și un plop. Ei fac umbră.
- Normal.
- Nu-i normal că fac umbră-n curtea mea și-mi putrezește gardu' de la rădăcină, cum v-am spus! În plus, udă zilnic grădina, apa se infiltrează și-mi surpă casa.
- Și ce-ați dori de la noi?
- Să-i tăiați!
- Noi protejăm arborii, nu-i tăiem.
- Dar fac umbră pe terenul meu, pentru care plătesc anual impozit. Înțelegeți?
- Înțeleg. Dar n-avem cum să v-ajutăm.
- De ce?
- Noi protejăm, nu tăiem, cum v-am spus.
- Și cine poate să-i taie?
- Proprietarii, de exemplu.
- Le-am spus, da' nu vor.

- Normal...
- Nici un normal! Mie să-mi ia umbra, că sunt în stare de orice! Nu înțelegeți?
- Ba înțeleg.
- Nu înțelegeți. Dacă ați înțelege, n-ați spune că-i normal.
- Am înțeles.
- Ce-ați înțeles?
- Că nu-i normal.
- Ce nu-i normal?
- Nu-i normal să putrezească gardul, da'i normal să tăiem arborii.
- Bine.
- O fi bine, da' nu-i normal.
- Domnule, văd că țineți cu ei.
- Cu care ei?
- Vecinii cu umbra. Nu cumva îi cunoașteți?
- Nu-i cunosc.
- Poate sunteți chiar neamuri.
- Vă rog să nu umblați cu insinuări.
- Cine umblă cu așa ceva?
- Dumneavoastră.
- Vă rog să nu mă jigniți.
- Și eu vă rog aceeași chestie.
- Ce chestie?
- Să nu mă jigniți.
- Eu nu vă jignesc, eu vă rog să tăiați cei doi pomi, și să nu mai ude grădina!
- Vedeți cum mă jigniți?
- Când v-am jignit?
- Adineauri.
- Nu-i adevărat. Nu poți să jignești pe cineva dacă-l rogi ceva...
- Depinde...
- Cum, depinde?
- Cum ați auzit: dacă mă rugați, de exemplu, să plantez un copac – nu mă jigniți, dar dacă mă rugați să-l tai – mă jigniți. Ați priceput?
- Țineți cu ei, văd eu...
- Nu țin cu ei.
- Da' cu cine țineți?
- Cu copacii, de exemplu.
- Vă rog, fără bășcălie!
- Și eu v-am rugat: fără insinuări.
- Fără insinuări. Și cu umbra cum rămâne?
- Nu-i treaba noastră, înțelegeți?
- Înțeleg, da' eu ce fac, că-mi putrezește gardu'?
- Încercați să comunicați cu vecinii dumneavoastră, poate-i taie din proprie inițiativă...
- Eu am încercat să comunic cu ei, da' ei nu vor să comunice cu mine.
- De ce nu vor?
- Pentru că se cred mai deștepți, de asta.
- Și dumneavoastră ce credeți?
- Or fi ei deștepți, da' nici eu nu-s prost. Și dacă-s deștepți, să fie în curtea lor, nu în curtea mea. În curtea mea, eu sunt deșteptul.
- Câți locuiesc în curtea dumneavoastră?
- Locuiesc singur.

- Atunci, aveți dreptate.
- Am, că dacă n-aveam, nu ajungeam la dumneavoastră.
- Corect...
- Chiar foarte corect.
- Și asta-i corect.
- Corect, corect, da' cu umbra? Cum rămâne?
- Umbra nu-i treaba noastră.
- Dar ați spus că am dreptate.
- Corect.
- Și dacă-i corect, eu ce să fac?
- Dați-i în judecată, de exemplu...
- I-am dat de mai multe ori.
- Și?...
- Și, nimic.
- De ce, nimic?
- Dumneavoastră, de ce credeți?
- Nu contează ce credem noi, da' judecătoria trebuia să vă dea un răspuns...
- Mi-au dat – de mai multe ori.
- Și, ce v-a spus?
- Prima dată mi-au spus că nu trebuie tăiați copacii. Și, că oamenii sunt liberi să-și ude grădina.
- Aha. Și-a doua oară?
- A doua oară mi-au spus la fel: că nu trebuie tăiați copacii și că trebuie să plătesc cheltuielile de judecată.
- Și-ați plătit?
- Am plătit.
- Și... mai departe?
- Mai departe, ce?
- De ce-ați mai venit la noi?
- Ca să tăiați copacii.
- Dacă judecătorul a spus că nu trebuie tăiați, credeți că noi o să spunem altceva? Ce-ați gândit?
- Am gândit că, poate, judecătoru' îi cunoaște sau o fi neam cu ei.
- Tu-i neamu' nevoii!...
- Ce-ați spus?
- Nimic... Eminescu...
- Ce-i cu Eminescu?
- ...lubea foarte mult natura, de exemplu...
- Și eu iubesc natura, da'n curtea mea, nu-n curtea lor.
- Cum ziceați că vă numiți?
- Cine, eu?
- Dumneavoastră.
- Ignătescu Lenin.
- Ahaaa, Lenin! Da, da, da...
- Ce aha, ce da, da, da?!
- Se cam leagă...
- Ce se leagă?
- Ițele.
- Dom'le, vă rog, fără bășcălie! Și dacă nu-mi tăiați pomii, eu merg mai departe.
- Mai departe? Unde, mai departe?
- Merg până la domnu' președinte. Înțelegeți?
- Înțeleg, cum să nu. Înțeleg chiar foarte bine: tovarășu' Lenin la domnu' președinte. O idee foarte bună. Chiar interesantă! Merită să încercați.

- Credeți că n-am curajul?
- Sunt sigur c-aveți curajul.
- Ca să afle și domnu' președinte situația mea și să-i stârpească pe corupți!
- Să afle și să-i stârpească! Mama lor de...
- Ce-ați spus?
- Ceva retoric... Stați liniștit!
- Pot să-i spun c-am trecut și pe la dumneavoastră?
- Cui?
- Domnului președinte.
- Chiar vă rog! Și, să-i transmiteți salutări din partea mea...
- Vă cunoaște?
- Cine, președintele? Hai, că-i bună!
- Poate, sunteți chiar neamuri?
- Da. De la Adam și Eva.
- Ce-ați spus?
- Am spus că da.
- Bănuiam eu... De asta-mi putrezește mie gardul și mi se surpă casa... Că, nu mai încapi de neamuri în țara asta. Toți sunt neamuri cu toți! Bună ziua!
- Bună ziua.

FLUVIUL DE PIATRĂ

Capitolul I

Ascunsă de sălcii, barca se leagănă, aplecându-se. Stânga, dreapta. Stânga, dreapta. Ușor. Scurt. De la vânt. De la val. De la respirat, parcă. În atâta liniște. În atâta întuneric. Doar clipocitul apei printre rădăcini. Și ceața – valuri, valuri. Peste apă. Peste cer. Peste sălcii. Clipocitul... Și, din când în când, crapul cel mare. Zvârcolindu-se. Să fugă. Să sară din barcă. Clipocitul – chemare acasă. Acasa peștilor. Împărăția de apă. De rădăcini ale sălciilor. Sub malul tăvălit de valuri. De vânturi. Stelele, luna – nicăieri. Malul celălalt – nicăieri. Doar ceața. Și noaptea. Surori vitrege peste apă. Peste lume. Peste liniștea de peste ele. Petrache Zontea împinge cu vâsla în dreapta, îndepărtând barca de mal. Pleoscăitul lopătatului – moale. O dată, de două ori, de trei ori. Moale. Mâna stângă – pe copastie. Crapul cel mare zvârcolindu-se. Să sară. Să fugă. În împărăția de ape. Prin întuneric – privirea pescarului. Moale. Și gândurile lui legănate. Stânga,

dreapta. Stânga, dreapta. Scurt. Ușor. Moale. Somnul – chemare acasă. Acasa gândurilor. Și, iarăși – barca, alunecând singură la mal. Și el, împingând cu vâsla. Și așteptând: *Poate, în toana aceasta. Unul singur, nu mai mult. Și nu neapărat mare. Poate să fie potrivit. Să-i poată spune lui Marin a lu' Terze:*

- Tu, pescar, bă', a lu' Terze?! Uită-te, bă', aici: morun. O sută de kile, bă'!
Sau două... Cine știe... Da' poa' să fie și de optzeci.

- Morun, bă', a lu' Terze, înțelegi? Nu crăpcean... Nu strapazan... Nu mârliță! Morun!
Sau nisetru... Sau cegă...

Împungând malul cu vâsla. Așteptând. Cu ceața în oase, așteptând. Mâna stângă – pe copastie. Genunchii – în crivacul din față. Crapul cel mare – zvârcolindu-se. Gândurile lui – zvârcolindu-se. Pe sub sălcii.

- Stai, pește! Nu mai încerca! N-ai cum! N-am cum! Înțelegi? Poate, dacă agăț morunul. Altfel, nu. Ești mare, pește! Roagă-te să agăț morunul și, dacă-l agăț, îți dau drumul. Îți promit. Altfel, nu. Nici dacă ai fi prințul peștilor. N-am cum. Ce să-i spun lu' a lu' Terze? Că te-am prins și ți-am dat drumul dintr-un soi de milă sau, de ce? Că-l și auzi: „Bă', a lu' Zontea, da' tu ești cam neînțărcat, bă'! Auzi la el, de milă! Ha, ha, ha!”.

Că-l știi cum face, strigând în gura mare, prin crâșmă: „Ce crap mare, bă', a lu' Zontea! Tu, crap mare! Poate - un crăpcean sau o mârliță, acolo... Să-ți arăt eu, crap. Da', nu crap, morun, bă', a lu' Zontea!”. De aceea n-am cum, pește. Stai cuminte. Atâta ți-a fost scris. Ca și la oameni. Cât ți-e scris, pește, cât ți-e scris. Înțelegi? Și-apoi, nevasta... Copiii... Ce să le spun? C-am pierdut noaptea pentru trei mârlițe? Nici într-un caz, pește! Ca să nu mai vorbim de întunericul și de ceața care vezi cum îți intră în ochi și în oase.

Pe sub sălcii. În legănatul moale, scurt al bărcii. Privirea – pe apa care nu se vede. Pe sub apa care nu se vede. Dinspre răsărit – umbra sălciilor trage greu întunericul, adăpostindu-l la mal. Ceața – valuri, valuri – se decolorează agale. Sirena unui vapor care șuieră de plecare. În depărtare. Cocoșii satului cântând de ziuă. În depărtare. În pupa – un clipocit. Și o umbră. Privirea se lipește de apă: *O cioată. Care vine la mal. Mare. Neagră. Da', parcă, nu-i numai o cioată. Parcă-i o cioată cu ceva ca un om după ea.* Apucă amândouă vâslele. Vâslește. Barca – ușor în amonte. Cioata – ușor spre mal. În aval. Privirea – peste umăr: *Să știi că-i om! Da, da, om este, om! Prins de gulerul hainei de-o cioată. Care-l trage la mal. Vâslește. Ușor, în amonte. Cioata – în aval. Și spre mal. Prinde cioata cu cârligul bahorului. Și trage. Cu înfrigurare. Încet. Aproape. Cioata - lipită de barcă. Omul – lipit de barcă. Doamne, om! Și, nu-i umflat. Nu-i înecat. Poate trăiește! Dacă trăiește?! Cioata – aproape. S-o atingi cu mâna. O răsuțește de-o rădăcină. Cu om cu tot. Cu înfrigurare cu tot. Să-i vadă fața. Aprinde bricheta. Vede fața. Liniștită. Senină. Nu-i de om înecat. Doamne, poate-i viu! Dacă-i viu?!*

Îl prinde de mână. Îl trage. Cioata îl ține de guler. *Nu-i mână de înecat. Și, fața. Senină, liniștită. Poate, nu-i mort!*

Trage barca la mal. Cu cioată cu tot. Cu

om cu tot. Rădăcinile cioatei – brațe, plută sub trup. Îi pipăie ușor fața, gâtul: *Trăiește! Ce minune! Cioata l-a agățat de guler. Dumnezeu a poruncit cioatei să-l agațe de guler.*

Desface gulerul hainei din agățătoarea cioatei. Cu grijă. Cu înfrigurare. Îl ia de subțiori și-l trage în barcă. Trupul alunecă ușor pe scândura piturită. Crapul cel mare se zvârcolește. Să fugă. Să sară. Îl reazemă cu spatele de crivacul din față. Cu peștele zvârcolindu-se la picioare. *Ușor, omule, ușor. Aici, lângă pește. Ușor, pește, ușor. Aici, lângă om.* Îl dezbracă. Haina. Cămașa. Pantalonii. Toate. Ude. Grele. Pe crivacul din spate – pătura. Ușoară, moale, uscată. Trupul – lung. Greu. Îl ridică. Îl înfășoară. Din cap până-n picioare. Cât ține pătura. *Așa, omule, așa! Trăiește, omule, trăiește! Lung. Greu. Înfășurat în pătură. Să trăiești, omule, să trăiești!*

Spre răsărit, sălciile. Trăgând întunericul la mal. Și ceața – valuri, valuri, dizolvându-se. Pe valuri, printre valuri – zvonul de lumină al dimineții. Și malul celălalt, deodată. Munte. Monstru. Cu pădure cu tot. Munte. Monstru. Pe apă, pe cer. Deodată, braconierul din amonte șuieră scurt. Controlul! Prinde cârligul bahorului de-o rădăcină și trage. Barca intră adânc sub sălcii. Șuieră scurt spre aval. *Controlul! Vangheaua mării lor de escroci! Numai ei să mănânce! Numai ei să fure! Ca hoții vin. Pe muțește. Să te prindă. Să te amendeze. Să te bage în pușcărie. Vangheaua mării lor! Șoptind.*

Deodată, motorul - bondar supărat. Peste apă. Peste sălcii. Și lumina reflectorului - sabie. Peste apă. Peste sălcii.

- Stai! Mâinile sus! Ieși la lumină!
Undeva, în amonte.
- Stai, că trag!

Lumina reflectorului – cuțit. Vorba – harpon. Bondar nervos – motorul. Prin întunericul retras la mal. Prin ceața dizolvată. Undeva, în amonte. Barca – adânc, sub sălcii. Legănată scurt. Stânga, dreapta. Stânga, dreapta. Palmele – pe copastie. Strânse. Încordate. Vorbele, strigătele – scrijelind sălciile. Malul. Apa. Din toate părțile. Aproape. Și mai aproape. Prin sălcii, pe sub sălcii. Ciută hărțuită – gândurile: *Peștele, ca peștele. Da', omu'?! Ce le spun? Că-l trăgea o cioată de guler? Pe apă. Că, nu-l cunosc?! Că, acum l-am văzut pentru prima dată?!*

- *Da', tu cine ești?*
- *Petrache Zontea.*
- *Și dacă ești Petrache Zontea, ce cauți matale cu barca, noaptea, pe Dunăre? Braconaj, ha'?! Buletinu'!*
- *Nu-l am la mine.*
- *Și, dacă nu-l ai, crezi că scapi? Umflați-l!*
- *Stați, că-l am! Era în haină.*
- *Și dacă-l ai, crezi că scapi? Nu scapi! Ce-i cu mortu'?*
- *Nu-i mort.*

- *Ai zis că nu-l cunoști.*
- *Nu-l cunosc, da' nu-i mort.*
- *Mort, nemort, mergi matale la poliție, să-ți luăm o declarație.*
- *Ce să-mi luați?*
- *Să dai o declarație.*
Nu-i bine. Mai bine-l ascund între sălcii. Și, dacă mă prind?
- *Ce-ai ascuns, mata, acolo?*
- *Un om.*
- *Care om? Cum îl cheamă?*
- *Nu-l cunosc.*
- *Nu-l cunoști, da'-l ascunzi. Dacă-l ascunzi, înseamnă că-i mort.*
- *Nu-i mort.*
- *Dacă nu-i mort, de ce-l ascunzi?*
- *Plutea pe apă cu o cioată!*
- *I-auzi! Înota călare pe cioată.*
- *Nu înota.*
- *Atunci, îl trăgea cioata de guler? Ha, ha, ha!*
- *Da, îl trăgea cioata de guler.*
- *I-auzi! Crezi că noi suntem veniți cu cioata? Hai, mata, la poliție, să-ți luăm o declarație! Umflați-l!*

Nu merge. Omu-i om. Peștele-i pește. Pentru pește, plătești o amendă. Și gata. Cu omu', ce faci? Și, dacă moare? Doamne, ferește!

Strigătele – junghere. Lumina – prin sălcii. Motorul – bondar furios. Aproape. Și mai aproape. Ciută hărțuită – gândul:

Și peștele acesta, care se zbate. Ca să mă dea de gol, ca să mă prindă, parcă, și să scape. Hotărăște-te, bă', a lu' Zontea! Om sau pește. Pește sau om.

Se apleacă. Ia peștele în brațe. Îl ridică. Îl coboară ușor în apă. Un clipocit tremurat scutură sălciile.

- *Du-te, pește, du-te!*
Adânc, sub sălcii. Palmele – încordate pe copastia bărcii.
- *Du-te, pește, du-te!*
Vorbele, strigătele – undeva, în aval.
- Stai, mâinile sus! Ieși la lumină!
Depart. Și mai departe.
Pe fundul bărcii, rezemat de crivac, înfășurat în pătură - omul. Lung. Greu.
Ce morun, bă', a lu' Terze? Ce nisetru?
Om, bă' a lu' Terze, om !